

МИЛЛИЙ ТИКЛАНİŞ

45 (106) 2010 йил 3 ноябрь, чоршанба

• Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган
www.milliytiklanish.uz

Хунармандлар
қўллаб-куватланмоқда
ЎзМТДП Чироқчи туман кенгаси
депутатлари турли ташкилотлар
билин хамкорликда миллий хунар-
мандчилигимизни янада ривохлан-
тириш максадида хунарманд хотин-
кизлар томонидан тайёрланган
маҳсулотлар кўргазмаси ва кўрик-
танловлар мунтазам ташкил этиб
келинмоқда.

Қарс икки қўлдан...
БМТ ва Халқаро Валюта Жамғар-
маси томонидан тайёрланган хисо-
ботга кўра, дунё бўйича наркотик
моддаларнинг ноконуний айланиси-
дан топилган даромад 600 миллиард
долларни, яъни жаҳон савдо айлан-
масининг 7,6 фойзини ташкил этади.
Ҳар йили 1 ярим триллион долларга-
ча бўлган наркотик моддалар мусо-
дара килинмоқда.

Мўъжизаларга
бой кошона

Зеб-зийнатли буюмлар ясаш
санъати халқимиз ижодининг энг
қадимиларидан хисобланади.
Ўзбекистон Амалий санъат музеи
бу каби буюмларни саклаш ва
томошибинларга намойиш этиш
борасида ватанимизнинг йирик
мадданий ва маърифий марказларидан
бидирид.

8-бет

3-бет

7-бет

МТБУГУНГИ
СОНДА:ДЕПУТАТЛICK
БИРЛАШМАЛАРИ

2-бет

Конунчилик тизимини
такомиллашириш

3-бет

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

Маҳаллийлашириш
дастури — амалда

4-бет

Депутат масъулиятни
чукур ҳис этиши керакОила —
мустаҳкам қўргон

5-бет

ИЖТИМОЙ-
СИЁСИЙ ҲАЁТМиллий ва
умуминсоний қадриятлар

6-бет

МАЊНАВИЯТ

Ҳалқ тили
ва дилини

7-бет

"Фусункор
туйгулар изҳори"

ЖАРАЕН

Ўзбек
холаси

8-бет

Замонавий уйлар —
юрг кўрки

ҲАЛҚАРО ҲАЁТ

Бебаҳо
хазиналар

9-бет

Дунёдан дараклар

КЎЗГУ

Ўзбекистон —
дўстлик диёри**ДЕПУТАТ ВА ЗАМОН**

Президентимиз раҳнамолигида мамлака-
тимида муввафқаиятли амалга оширила-
ётган кенг кўламли ислоҳотлар ўзининг
ижобий натижаларини бермоқда.

**Маҳаллийлашириш
дастури — амалда**

Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида рес-
публикаимида иқтисодий ўсиш таъминланб, макроиқти-
садий барқарорлик сакланниб келинмоқда.

Бу Президентимиз мустақиллигимизнинг дастлабки
йилларидан ёки Ўзбекистонни бозор иқтисодига ўтиш-
нинг асосий принципларини тўғри ва оқилона белгилаш-
лари натижасидир. Масалан, давлатимизнинг ялпи ички
маҳсулотининг ўсиши 2009 йилда 8,1 фойзни ташкил
килгани, 2010 йилда эса шу кўрсаткич 8-8,5 фойз
атрофида бўлиши кутилаётгани фикримизнинг ёрқин
далилидир.

Давлатимиз иқтисодий сиёсатида маҳаллийлашириш
дастурининг аҳамияти ниҳоятда катта.

3-бет

ТАДБИР**Ахборот
ресурс маркази**

фан, таълим тизимида
муҳим ўринга эга

*Пойтахтда "Ахборот-кутубхона ресурс-
ларидан фан, таълим, маданият ва
бизнес соҳаларида фойдаланиш" мавзу-
сида "Central Asia-2010" олтинчи ҳалқа-
ро анжуманиш бошлади.*

Хориж таълим тизими ходимлари ҳам ишти-
рик этган тадбирда мамлакатимиздаги умум-
таълим мактабларига янгиахборот технология-
ларини кенг жорий этиш, ўкув масканлари ах-
борот-ресурс марказлари фаoliyatiini замо-
навий талаб мезонлар асосидан ташкил қилиш,
ZyoNet ва интернет тармолига тўлиқ уланиш
юзасидан амалга оширилаётган ишлар атро-
флича муҳокама қилинди. Шунингдек, мамлака-
тимида ахборот-кутубхона мусасасаларни
ривожлантириш усуслари ва воситалари, умум-
таълим мактабларининг ахборот-ресурс мар-
казлари, инновациялар ва ҳамкорлик истиқ-
боллари масалаларига тўхталаиди.

Азима ҚИЁСОВА

НУҚТАИ НАЗАР

*Албатта, биз тарих синовидан ўтган, миллий ман-
фаатларимиз, бугунги эртанига орзу интилишлари-
мизга, тараққиёт талабларига тўла жавоб берадиган,
йиллар ўтганини сари қадри ортиб борадиган гоя ва
тушунчаларни қадрият деб биламиш.*

Ислом КАРИМОВ

**Миллий ва
умуминсоний
қадриятлар**

уйғунлиги ҳаёт ва давр талаби

Бу дунёда шиддат билан ке-
чаётган ўзгариш ва янгиланиш-
лар қадриятларига ҳам янгича кўз
билин қарашга ундумоқда. Ёки
аксинча мавзуд қадриятларга
беписанд, безътиборлик айрим

халқлар учун катта йўқотишлар-
га ҳам сабаб бўлмоқда: очикроқ
айтганда уларни миллий ўзли-
гидан бегоналаштиримокда.

4-бет

3-бет

ҲАЛҚАРО АНЖУМАН**Фуқаролик жамиятини
шакллантириш ва демократик
қадриятларни мустаҳкамлаш**

оммавий ахборот воситалари зиммасига алоҳида
масъулият юклайди

Бугунги глобаллашув жараёнда оммавий ахборот воситалари нафақат жамият, балки ҳар бир
киши ҳаётининг ажралмас қисмига, зарурий эҳтиёжига айланниб улгурди.

2-бет

ФРАКЦИЯ ЙИФИЛИШИ

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демок-
ратик партиясининг Олий Мажлис Конунчи-
лик палатасидаги фракцияси йиғилиши
бўлиб ўтди. Унда фракция аъзолари ва ОАВ
вакиллари иштирок этди. Йиғилиш кун тар-
тибига Парламент куйи палатасининг муҳо-
камасига киритилиши назарда тутилаётган
масалалар муҳокама қилинди.

**Конунчилик
тизимини
такомиллашириш**

Фуқароларимизнинг ҳуқуқ
ва манфаатларини
ҳимоялашга хизмат қиласди

Депутатлар дастлаб,
иккинчи ўқишига тайёрлан-
ган қонун лойиҳаларини
муҳокама қилиши. Кум-
лайдан, «Суғурта фаолияти
тўғрисида»ги Ўзбекистон
Республикаси Конунчининг
15-ҳамда 18-моддаларига ўзгариш ва қўшимчалар
киритишҳақида»ги қонун лойиҳаси амалда жорий қилинган суур-
таловилар ва суурга брокерларининг суурга фаолиятини
лицензиялаш амалиётини мустаҳкамлаш, «Суғурта фаолияти
тўғрисида»ги, «Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида»ги қонунларда белгилangan талаблар билан
Фуқаролик кодексининг тегислиши моддаларида кўрсатилган
мөълэрларни мувофиқлашиши назарда тутида.

2-бет

ҚОНУН ВА ШАРХ

Мамлакатимизда вояга етмаганлар ва
ёшлар тарбияси, уларнинг ҳуқуқ ва эркин-
ликларини ҳимоя қилиш, маънавиятини
юксалтириш борасида кўпласб чора-тад-
бирлар кўрилмоқда.

Ёшлар тарбияси

Миллий-маънавий

қадриятларимизга мос

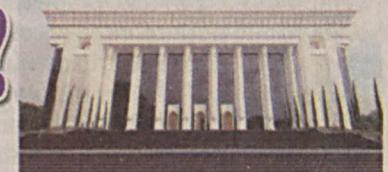
бўлиши қонуний

кафолатланди

Ўтган давр мобайнида қабул қилинган вояга етмаган-
лар ва ёшлар ҳуқукаларини ҳимоя қилишга қаратилган
қатор қонун хужжатлари борадаги фаолиятнинг ҳуқуқий
асосини шакллантириб берди. Ҳусусан, «Ўзбекистон Респ-
убликасида ёшларга оид давлат смёсатининг асослари
тўғрисида»ги, «Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида»ги,
«Таълим тўғрисида»ги, «Умумий ҳарбий мажбурийт ва
ҳарбий хизмат тўғрисида»ги, «Бола ҳуқукаларининг кафо-
латлари тўғрисида»ги кўллаб қонун ҳамда Юрбошимиз-
нинг қатор фармонлари вояга етмаганлар ва ёшларнинг
шаклланши, камол топиши, ҳар томонлама баркамол
авлод бўлиб етишиши учун ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий
жихатдан имкон яратди.

3-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи – 158

ДЕПУТАТЛИК БИРЛАШМАЛАРИ

ХАЛҚАРО АНЖУМАН

Фуқаролик жамиятини шаклантириш ва демократик қадриятларни мустаҳкамлаш

Оммавий ахборот воситалари зиммасига алоҳида масъулият юклайди

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Жаҳонда из бергаётган чукур ижтимоий сиёсий жараёнлар ОАВлар фаолиятига масъулият билан ёндашиш ҳамда фуқаролик жамияти институтлари тизимида унинг ўрни ва ролини янада мустаҳкамлаш заруратини келтириб чиқармоқда.

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтида ушбу масалага бағишланган қатор семинарлар ўқазилмоқда. Хусусан, «Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтлари тизимида оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва ролини ошириш масалалари» мавзусида бўлиб ўтган навбатдаги ҳалқаро конференция ҳам айни шу масала кенг миёсда янада бир бора мухокама қилинди.

Икки кун давом этган мазкур халқаро анжуман ФЖЎИ, Германиянинг Конрад Аденауэр жамғармаси, Ўзбекистон мустақил оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини кўллаб-куваттлаш ва ривожлантириш жамоат фонди, ЎЗАОВМА билан ҳамкорликда ташкил этилди. Унда Олий Маҳлис Конунчилик палатаси депутатлари, юртимизда фаолият юритаётган ОАВ раҳбарлари ва ходимлари, ОАВ соҳасидаги жамоат ташкиллари экспрессорлари ҳамда АҚШ, Россия, Малайзия, Германия, Буюк Британия, Хитой, Хиндистон, Покистон, Украина каби давлатлардан мутахассислар, халқаро эксперслар иштирок этилар.

Йигилишда хукумат ва ОАВнинг ўзаро муносабатлари, улар фаолиятининг хукуқий асослари, сўз эркинлиги ва журналист масъулияти, партия матбуотининг ривожланшин тенденциялари, интернет журналистикасининг бугуни ва истиқбали ҳақида маърузалар тингланди.

Анжуманда таъкидланганидек, юртимизда мустақиллик йилларида оммавий ахборот воситаларининг мазмун-моҳияти тубдан ўзгариб, кучли давлатдан кучли жамиятга ўтиш шароитида уларнинг ўрни тобора мустаҳкамланни бормоқда. Нафқат расмий ОАВлари, балки улар билан бир қаторда надавлат ОАВ ҳам ривожланиб, янги босқичга кўтарили. Журналистларнинг эрkin фаолият олиб боришилари — ахборот олиш, уни қайта ишаш ва тарқатиш ҳамда сўз эркинлигининг хукукий кафолатлари яратилди. Шу билан бирга ушбу соҳада замонавий ахборот коммуникация технологияларидан фойдаланиш имкони-

ятлари кундан-кунга кенгайиб бормоқда. ОАВ ва унинг иходий ходимлари олдида турган гандаги вазифа ушбу технологиялардан унумли фойдаланиш, жамият манфаатларидан келиб чиқиб, адолат ва холислик тамойилини янада кучайтишилари ҳамда журналистларнинг ихтисослаштириш масалаларига эътибор қаратиши зарурлиги алоҳида айтиб ўтилди.

Шунингдек, йигилишда партия нашрларининг демократик жараёнларда туттган ўрни ҳақида ҳам сўз борзи ҳамда мазкур масала юзасидан маъруса қилган «Milliy tiklanish» газетаси бош мухаррири Жалолиддин Сафоев: — Ўзбекистон тараққий этган демократик давлатлар тажрибасидан унумли фойдаланиши билан бир қаторда демократик ривожланишнинг ўзига хос йўлини танлади ва барча ислоҳотлар, жумладан демократик ислоҳотлар ҳам босқичма-босқич амалга оширилмоқда, деди. — Партия нашрлари одамларнинг сиёсий маданиятини юксалитириш ва уларнинг сиёсий жараёнларда иштирокини таъминлаш, партияғоз ва мақсадларини тарғиб-ташвиқ қилиш, депутатлар тажрибасидан унумли фойдаланиши билан бир қаторда демократик ривожланишнинг ўзига хос йўлини танлади ва барча ислоҳотлар, жумладан демократик ислоҳотлар ҳам босқичма-босқич амалга оширилмоқда. Оқибатда нотўрига ва ўринчисиз ахборотлар тарқалиб, фуқароларнинг психологиясига салбий таъсири кўрсатмоқда. Мальумки, миллий қадриятларимиз, урф-одат ва анъана-пармизни асрар-авайлаш, уларни янгича мазмун-моҳият билан бойитиши, ривожлантириши ва келгуси авлодларга бус-бутун ҳолиша етказиши ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг сайловолди Ҳаракат дастурида асосий ўрин тутади.

**Богдана Бабич,
Украина, Амалий сиёсат
институти директори:**

— Юртингизда ўтказилган мазкур анжуман иштироқи ва сиёсатчи-журналист сифатида мени жуда кувонтириди. Айниска маърузаларда таъкидланганидек, Ўзбекистонда ОАВ эркинлиги ва демократия тушунчаларини миллий қадриятлар нуқтаи назаридан келиб чиқиб таъкид килиниши ҳар жиҳатдан ўзини оқлади, десам като қиммалан бўламан. Сабаби айрим давлатларда журналистлар демократия ва сўз эркинлигини оғизга келганини айтиш имконияти, деб тушуниш, зиммаларидаги асосий масъулияти унтиби кўйишмоқда. Оқибатда нотўрига ва ўринчисиз ахборотлар тарқалиб, фуқароларнинг психологиясига салбий таъсири кўрсатмоқда. Ўзбекистонда эса ахборотлар ҳалқ ва давлат манфаатларидан келиб чиқиб кишилар онги ва тафаккурида яратувчиликни, хукумат томонидан олиб бориляётган сиёсатта даҳдорлик ҳиссini ўйғотишига хизмат қилмоқда. Шунингдек, оммавий ахборот воситалари кули фуқаролик жамиятининг изчил шакланишига ҳар жиҳатдан мадд бермоқда. Ўйламинки, мазкур жиҳатлар тажриба сифатида ўрганиш учун мухим объект бўла олади.

**Дхар Моҳар Кришен,
Хиндистондаги
«Политикал ивентс»
журнали шарҳловчиси:**

— Ушбу халқаро конференциядаги маърусларни тинглаб, Ўзбекистоннинг ҳақиқатдан ҳам ҳар бир соҳада ўз ривожланшин модели, тараққийетда эришиш ўйли мавжуд эканлиги, хукукий демократик давлат куришининг ўзига хос йўлини танлаб, оғишш бораёттани ва ислоҳотлар босқичма-босқич амалга оширилётганилиги яна бир бор амин бўлдим. Айниска, сиёсий партияларнинг ўз нашрига эга эканлиги менда катто қизиқиш ўйғотди. Анлашимча, мазкур нашрлар муйян сиёсий куч ва имтиёз қаталами ўзаро боғловиши маънавий, мағкуравий кўпик вазифасини ўтамоқда. Энг мухими, сиёсий институтлар ва уларнинг парламентдаги фракциялар азольорлари ўз нашрлари тарқатишида манфаатларидан таъкидланши ва хисобга олиш имкониятига эга бўлдилар. Айтиш жоизки, бу ҳам Ўзбекистонга хос бўлган бир йўлдир.

**Аброр УМАРКУЛОВ,
«Milliy tiklanish» муҳобири**

— Ушбу халқаро конференциядаги маърусларни тинглаб, Ўзбекистоннинг ҳақиқатдан ҳам ҳар бир соҳада ўз ривожланшин модели, тараққийетда эришиш ўйли мавжуд эканлиги, хукукий демократик давлат куришининг ўзига хос йўлини танлаб, оғишш бораёттани ва ислоҳотлар босқичма-босқич амалга оширилётганилиги яна бир бор амин бўлдим. Айниска, сиёсий партияларнинг ўз нашрига эга эканлиги менда катто қизиқиш ўйғотди. Анлашимча, мазкур нашрлар муйян сиёсий куч ва имтиёз қаталами ўзаро боғловиши маънавий, мағкуравий кўпик вазифасини ўтамоқда. Энг мухими, сиёсий институтлар ва уларнинг парламентдаги фракциялар азольорлари ўз нашрлари тарқатишида манфаатларидан таъкидланши ва хисобга олиш имкониятига эга бўлдилар. Айтиш жоизки, бу ҳам Ўзбекистонга хос бўлган бир йўлдир.

**Аброр УМАРКУЛОВ,
«Milliy tiklanish» муҳобири**

ФРАКЦИЯ ЙИФИЛИШИ

Қонунчилик тизимини такомиллаштириш

фуқароларимизнинг ҳуқуқ ва манфаатларини химоялашга хизмат қилади

(Давоми.
Боши 1-бетда)

«Табиий монополиялар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конунининг 4-моддасига ўзгариш киритиш ҳақида»ги конун лойҳаси ҳам депутатлар томонидан иккичи ўқида мухокама қилинди. Унга кўра темир йўйларда ташиш, шу жумладан, темир йўйлар инфраструктурандай фойдаланиш давлат томонидан тартибига солинишни белгилаштирилди, ушбу ўзгаришлар соҳага оид конунчиликни яна-да тақомиллаштириш билан бирга, айланувчилар хукуларининг кафолатлари таъминланшига, шунингдек, миллий қонунчилигимизни ҳалқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқлаштиришга хизмат қилади.

Кўйи палата маъжисида биринчи ўқида мухокама қилинди. Унга кўра темир йўйларда ташиш, шу жумладан, темир йўйлар инфраструктурандай фойдаланиш давлат томонидан тартибига солинишни белгилаштирилди, ушбу тақомиллаштириш билан бирга, айланувчилар хукуларининг кафолатлари таъминланшига, шунингдек, миллий қонунчилигимизни ҳалқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқлаштиришга хизмат қилади.

Миллий қадриятларимиз, урф-одат ва анъана-пармизни асрар-авайлаш, уларни янгича мазмун-моҳият билан бойитиши, ривожлантириши ва келгуси авлодларга бус-бутун ҳолиша етказиши ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг сайловолди Ҳаракат дастурида асосий ўрин тутади.

Лойҳасининг миллий қадриятларимиз, урф-одат ва анъана-пармизни мазмун-моҳият билан бойитиши, ривожлантириши ва келгуси авлодларга бус-бутун ҳолиша етказиши ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг сайловолди Ҳаракат дастурида асосий ўрин тутади. Шунингдек, йигилища фракция аъзолари Конунчилик палатаси йигилиши мухокамасига биринchi ўқида киритиладиган таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳақида оид конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу моддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар. Ушбу маддани янги, яны коммунал ва алоқаҳизматларини кўрасувчи ташкилотларини бўлди, марҳумининг ўлимидан одлинга ҳоҳиши-иродасини ишнатадига олган ҳолда уни дағи кишиларини киритиш таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 103-моддасига ўзгариш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги конун лойҳаси ҳам кўриб чиқдилар.

МАЬНАВИЯТ

СИЙМОЛАРИМИЗ

Хар бир адабиётнинг ривожида халқ оғзаки ижоди асосий омиллардан бўлгани мутлак ҳақиқат. Шу боис, жаҳон маънавияти тарихидан ўрин олган ижодкорлар фольклорга мурожаат қилганлар, халқ ижодидан ўрганишган. Бу ҳолат уларнинг ижодий парвозига қанот бағишилаб, мактаб вазифасини ўтаган. Миртемир ижодий йўлида бунинг яхши намунасини кўрамиз.

Халқ тили ва дилини

фольклордан, миллий қадрият ва анъаналардан топган шоир

Адҳамбек АЛИМБЕКОВ,
ЎзМУ доценти

“Фольклорни ўрганиш, фольклорни билишда ҳикмат кўп. Нечундир фольклор менинг руҳимга, менинг қарашларимга, ўйларимга, бадиий фантазияларимга ўта яқинлигини ёшлигимдом сезардим. Шеърларимдаги фольклорнинг тасири халқ ижодига бўлган ана шу муҳаббатим, ундаги мотивларнинг қон-қонимга сингиб кетганидан бўлса керак. Халқ ижодидаги айрим образлар, сўзлар, иборалар ва мақоллар, ҳикматли сўзлар менинг шеърларимнинг қон-қонига сингиб кетишинг сабаби ҳам шундай – дея айтганди шоир адабиётшунос Ф.Мўминов билан сухбатда. Дарҳакиат, Миртемир ижодининг илк давридан сўнгигача бу халқона оҳангнинг ифори бор. Миртемирнинг ёзган “Ёз”, “Жилга бўйида”, “Кўшиқлар” шеърларида халқ кўшиклиарига хос ўйноқилик, сербёёлик шундоқ кўриниб туради. “Бахшининг омиллардан юна бирин ўйринг халқ ижодига жуда яқинлигидир – деб ёзди академик Салоҳиддин Мамажонов. – У халқ руҳини ва қалбини, унинг орзу-умидларни интилишларигина эмас, балки айни чора шоирни, образлар оламини чукур билади”.

Миртемирнинг шеърий тилидаги равонлигни унинг халқ тилини яхши билиши, халқ ижодига бўлган меҳрининг самарасидир. Аскад Мұхтор жуда тобоғ айтгандек: “Миртемир шеърларини ўзалиги, оҳанга расоби унинг бетакор тилида. Миртемир энг содда фикрларни ифодалаш учун она тили хазинасидан ягона, оҳори сўзлар топа олади”. Миртемир шеърларида сўзлар ўз ўзидан оқиб келади. Иккя гапга чечан инсон эркин гаплаштанидек, ҳар бир сўз ўз ўрнида, зўрланмаган, дабдабдан узоқ. Шоир сатрларидаги бирор сўзни ўзgartириш мушкул, агар ўзгара Миртемира оҳанг, оҳор йўқолади. Шоир теша тегмаган ўхшатишлар, кўйслар, тимсоллар топади, шеърнинг таровати ортиб, ўкувчи қалбига завъ беради, эхтиростга тўлдиради.

Халқ ижодидан ўрганиш, халқ тилидаги сўз бойликларидан усталик билан ўрнили фойдаланиш Миртемир шеърларининг ҳозиба кучини ортига борди. У она юрти Туркистон шевасидагина сақланниб қолган қадим туркий сўзларни (Туркистонда “кўна айт” деб қадим кўшиклиар бекорга кўйламайдилар) адабий истеъмолга олиб кирди, қайта ҳаёт бағишилди, тилимизни юнада бойитди.

Шоирнинг халқига, ўзтилига бўлган эъзози “Она тилим” (1974 й.) шеърида бутун ифори билан берилган:

*Она тилим – онажоним тили бу,
Бешикданоқ сингган жону қулоқка.
Эду юртим, хонумоним тили бу,
Қадимликда ўшар она тупроқка.*

Хажман каттагина бу шеърда Миртемир она тилининг бутун гўзалигини, унинг нақадар бой, жилвакорлигини самимий сатрларда кўйлади. Тил тубайли инсон дунё гўзалигини “бейонларнинг чексизлиги”, “жилгарларнинг ўш ‘фуори’”, “корли тоғлар жилосини” сўзга кўйира олади:

*Талонларда таланиши,
ёнгинларда қоврилмиш,
Эртаклару чўччакли,
одими тил бу,*

Бўйонларда сомонек
тала-талаи собрилиш,
Бу дунёнинг ўзидай
қадимий тил бу.

Улуғ тарихий шахсларнинг бу тилга ҳурмати, шу тилда жаҳон адабиётси дурдоналари билан танилганинги шоир фурур билан таъкидлайди. Шеър нихоятда оптимистик руҳда якунланидик, бугунги кунда шоир ниятларини ўйлабга чиқаётганига китобхон дилдидан ишонади:

*Боболардан бизга мерос, эзга тил,
Авлодларга ҳазинай бебаҳо.
Калбимизга, жонимизга кўзгу тил,
Бу дунёга бергай ҳали кўп даҳо.*

Миртемир башорати бугун амалда кўринаётганидан сурур тумиз ва шоир абдииятига таъзимдамиш.

“Яли-яли”, “Кўзларим йўлингда”,

КЎРГАЗМА

Санъат инсонга завъ-шавқ бағишилаб, унга ҳиссий таъсир этиш орқали тарбияловчи муҳим восита ҳисблана-ди. Шунинг учун ҳам санъат асарлари бизга баҳш этувчи эстетик озуканинг ўрнини њеҳ бир нарса билан тўлдиришнинг иложи йўқ. Зоро, ҳар биримиз санъат асарларига ошуфта онларимизда ҳаётимиздаги барча машиий, ижтимоий муаммоларимиздан бир онгина бўлса-да узоклашганимизни ҳис этамиз. Шу боис санъатни севгандарга эзгулини нурини таратувчи инсонлар дея баҳо бергимиз келади. Чиндан ҳам санъатга бўлган муҳаббат инсонни фақат ва фақат эзгулилар сари чорлайди.

“Фусункор туйғулар изҳори”

мусаввир Ортиқали Қозоқовнинг шахсий кўргазмаси ана шундай номланди

Назокат УМАРОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, Юрбошимиз раҳнамолигидаги миллий санъат турларининг ривожи учун эркинлик, кенг шарт-шароит ва имкониятлар яратилди. 1997 йил 27 январда Президентимизнинг Фармони билан ўзбекистон Бадиий академиясининг ташкил этилиши миллий тасвирий ва амалий санъат ривожи йўлида тарихий воека бўлди. Утган йиллар да-вомида ўзбек ижодкорларида калкаро симпозиум, кўргазма ва танловларда иштирок этиб, миллий тасвирий санъатимизни жаҳонга ёйдилар. Уларнинг миллий анъаналаримиз, ўлмас урғодатларимиз, умумисоний тўйгуларни ўзида ифода этган асарлари жаҳон оммаси эзтиборига сазовор бўлди.

Куни кена ўзбекистон маданияти ва санъати форуми жамғараси, ўзбекистон Бадиий академияси ҳомийлигидаги Миллий санъат марказида секирра ижодкор, ўзбекистон Республикаси санъат арабби Ортиқали Қозоқовнинг “Фусункор туйғулар изҳори” номли кўргазмасининг очилиш маросими ва 500 га яқин турли йилларда яратилган санъат асарлари жамланган альбом тақдимоти бўлиб ўтди. Кўргазмада томошабинлар эзтиборига 90 га яқин янги, сара асарлар тақдим этилди.

Тадбирда ҳамкор ташкилот ва дипломатик корпус вакиллари, ўзбекистон “Миллий тикиланиш” демократик партияси яззозлари, санъатшунос омиллар, адабиётшунос ва санъаткорлар, тала-башшарлар, ўзбек вакиллари иштирок этилди.

Кўргазмани ўзбекистон Республикаси санъат арабби “Ижод” ассоциацияси кенгашига оғизлар Рахимов очиб, ўзбекларга “Фонд форум” жамғармаси табригини ўқиб эзтийорди.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигига бошқарма бошлиги Илҳом Турсунбоев сўз олиб, жумладан шундай деди:

- Ортиқали Қозоқовни биз на-фақат таникли рассом, балки таълим соҳасига ўз ҳиссасини кўшиш келаётган ташаббускор мурдидан ишонади.

Борбордан бизга мерос, эзга тил, Авлодларга ҳазинай бебаҳо.

Калбимизга, жонимизга кўзгу тил, Бу дунёга бергай ҳали кўп даҳо.

Миртемир башорати бугун амалда кўринаётганидан сурур тумиз ва шоир абдииятига таъзимдамиш.

“Яли-яли”, “Кўзларим йўлингда”,

раббий сифатида ҳам таниймиз. Унинг рангтасвир йўналиши борасида ёзган ўкув кўулламана ва китобларидан бугун олий ва ўрта-маҳсус қасб-хунар коллежларидан рассомчилик имини ўшларга ўргатиши кенг фойдаланмилди. Биз бугун таникли мусаввирга 50 ўшига тўёна сифатида “Халқталимиҳомийиши” кўрак нишонини топчиришдан беҳжд маминумиз. Рассомга эса бундан-да улкан ижодий зафарлар тиляп қолмасиз.

- Мўйкамал соҳиби Ортиқали Қозоқов Ватанимизнинг фусункор табиати ва ўзек аёлнинг

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

- Мен рассом ҳақида ўзбекистонга ташриф буюрмасиданоқ турли ОАВлари ва интернет орқали эшитганман ба бу иқтидор соҳиби билан яқиндан танишиш нияти пайдо бўлган, - деди Миср фан ва маданият маркази ражбари, профессор Аҳмад Ражеб Ризек. - Мусаввир ижодига дипломатик корпус вакили сифатидагина эмас, балки асарларининг чинакам ихлюсанди, санъатшунос сифатида ҳам баҳо бераман. Ортиқали Қозоқовни ўзбек рассомлиги санъатининг ёрқин вакили, дея эзтироф этигим келади. Буни 2007 йил Коҳира шаҳридаги Аҳмад Шавқий музейдаги ташкил этган шахсий кўргазмаси орқали ҳам беҳжд маминумиз. Рассомга эса бундан-да улкан ижодий зафарлар тиляп қолмасиз.

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

- Мен рассом ҳақида ўзбекистонга ташриф буюрмасиданоқ турли ОАВлари ва интернет орқали эшитганман ба бу иқтидор соҳиби билан яқиндан танишиш нияти пайдо бўлган, - деди Миср фан ва маданият маркази ражбари, профессор Аҳмад Ражеб Ризек. - Мусаввир ижодига дипломатик корпус вакили сифатидагина эмас, балки асарларининг чинакам ихлюсанди, санъатшунос сифатида ҳам баҳо бераман. Ортиқали Қозоқовни ўзбек рассомлиги санъатининг ёрқин вакили, дея эзтироф этигим келади. Буни 2007 йил Коҳира шаҳридаги Аҳмад Шавқий музейдаги ташкил этган шахсий кўргазмаси орқали ҳам беҳжд маминумиз. Рассомга эса бундан-да улкан ижодий зафарлар тиляп қолмасиз.

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

Мусаввир асарларида мамлакатимизнинг сўлим боф-роғларию чўлу саҳроларини, осори-атиқаларию тарихини, ўзбек отаси, ўзбек наси, ўзбек аёлни, бир сўз билан айтгандек, ўзбекнинг бутун бўй-бастини ифодалаш орқали миллатимиз шағарини жаҳонга ўйишиштагини изланди. Чиндан ҳам унинг картиналарини кузатганимизда беҳтияж калбимизда миллий фурӯй уйонади.

ЖАРАЁН

МИЛЛИЙ ТАОМЛАР

Каттақўрғонликлар азалдан тадбиркорлик билан ном қозонишган. Каттақўрғон косибчилик ва ҳунармандчилик билан бир қаторда қандолатчилик бобида ҳам тенгсиз ҳисобланади. Бу ерлик пазандалар тайёрларган маҳсулотлар таҳсинга лойик. Машхур қўшиқчилар пайшабанинг ҳолвалини завқ билан куйлашгани бежиз эмас.

О.ХОЛИҚУЛОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Каттақўрғонлик Санобар Вохидова ташаббуси билан 2009 йилда “Шамсиддин-Бибихоним” хусусий корхонаси ташкил этилди. Бугунги кунда корхонада иккى хилдаги пеичене маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Ишлаб чиқарилётган маҳсулотлар буюртма асосида Тошкент, Самарқанд, Навоий ва Хоразм вилоятларига етказиб берилмоқда.

— Келгусида ўн турдан ортиқ маҳсулотлари ишлаб чиқариши режалаштирганимиз, - дейди корхона раҳбари Санобар Вохидова. — Бундан ташкири корхонамизни кенгайтириш, сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш цехини куриш ниятидамиз. Бунинг учун ёнимиздаги фойдаланмай ётган ер майдонини ажратиб беришини сўраб, шахар хокимлигига мурожаат қилдик. Ушбу масалаларимиз ҳал бўлгач, маҳсулотларимиз тури янада кўпайиб, танҳархи ҳам арzonлашади.

Корхонада иккита цех иш олиб боряп-

Ўзбек ҳолваси

турлари янада кўпаймоқда

ти. Қисқа муддатдаги ўсиш, иқтисодий кўрсаткичдаги юксалишлар кувоналини дид. 2010 йилинг уй ойи давомида 19 млн. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Биринчи ярим йилинча бу кўрсаткич 50 млн. сўмни ташкил этиди. Йил охиригача эса 100 млн. сўмликдан ошик маҳсулот ишлаб чиқариб, яна 20 нафар янги иш ўрни яратишини режалаб турибиз.

Корхона ишлари билан танишиб, бу ерда ишлётганлар билан ҳамсuxбат бўлиб, иотуклар омили билан кизициди.

— Биз қанчалик кўп ва сифатли маҳсулотлар тайёлрасак, ўзимизга, колаверса, корхонамизга кони фойда-да! — гапнинг лўйдасини айтиб кўйқолишиди улар.

Бош ҳисобчи Замира Казакова билан мулоқотимиздан сўнг яна кўп нар-

салар ойдинлашиди: — Бизда ишчилар меҳнатига диккэт-эътибор билан караш, уларга ҳар томонлама шароит яратиб бериш удумга айланган. Нафакат айни пайтда ишлётганлар, балки шу соҳада кўп ийлар меҳнат қилиб, хозир кексалик гаштини сурʼётган карияларимиз ҳолидан мунтазам ҳабар олиб турибиз.

САБОК

Сўз одоби оз ва соз сўзламақдан бошланади

Педагогларнинг шу кунги мухим вазифаси мустақил республикамиз учун комил инсонларни тарбиялаш, улардаги она Ватанга муҳаббат ва садоқат тўйгуларини мустаҳкамлаш, миллий мағкура ва миллий гояни ёш авлод онгига сингдирб бориш, она тилимизнинг қадр-қиммати ва соғлигига диккэт-эътибор беришига қаратилган.

Абдулла САИДОВ,
Жиззах вилояти

Биз Галлаорол туманинда 90-нафис санъат мактабида бўлганимизда тажрибали педагог Бахром Бошмоновнинг VIIth синфида “Тилга ихтиёризиз – элга эътибориз” мавзуудаги тарбиявий дарсни кузатиша муввафкар бўлдик.

Дарснинг максади тил тархи, тилнинг курдати ва қандай вазифаларни бажаришлари мумкинлиги ҳакида тушунчалар бериш ҳамда ўкувчилар онгига тил маданиятини сингдирб боришдан иборат эди. Дарснинг тури ноананъян, интерфаол услубда бўлбіл, расмлар, турли перфа карточкалар, магнит тасмаси, альбом ва буклетлардан фойдаланилди.

Дарснинг ташкили қисмидан сўнг шоир Турсунбой Адашбаевнинг “Онатилим” шеъри жаранглайди. Шундан сўнг ўкувчилар кинич саҳнада “Тилга ихтиёризиз – элга эътибориз” маколининг мазмuni ҳакида сўзларкан, атофраги одамларни ҳурмат килиши, назар-писанд қимлайдиган бўлиб қолмаслиги учун доим ўлаб, сўнгра сўзлаш, сўзлагандага ҳам оз ва соз сўзлаз лозимлигини мисоллар асосида таъкидлаб ўтилар. Кейин синф ўкувчилари гурухларга бўлиниб, таникли шоирлардан Ж.Жабборов, А.Суон ва С.Ҳакимовларнинг она тилимиз ҳакидаги шевьларни ўқиб, маъноларини шунтириб беришиди. Шунингдек тил ҳакидаги мақола, афоризм ва ҳисмати сўзлардан намуналар келтириди.

Дарс сўнгига мусикилар танафуз өзлон килиниб, “Тулпор” кўшиғи ва миллий ўзбек ракслари ижро этилди. Голиб бўлган гурухлар рағбатлантирилди. Ўқитувчи дарсни якунларкан, “Шундай килиб сизлар нималарни ўргандингиз?” деб ўқитувчилар мурожаат қилиди. Ўқитувчилардан Абдусаид Этамбердиев, Моҳигул Олимжонова ва Азаз Норбоев тилга эътибориз мавзусидаги тизимида англатиши, охир-оқибат ҳеч ким назарга имлайдиган бўлиб қолмаслиги учун ҳар ким оз ва соз, ўлаб гапириши лозимлигини таъкидлаб ўтилар.

- Ўқу даргоҳимизда ўзбек тилга Давлат тили макомини бериши ҳакидаги конунга асосан тил байрамлари, турли әрталик ва қўйиқлар ўтказилмоқда, - дейди нафис санъати мактаби директори. Ҳалқ таълими аълочиши, ўзбекистон “Миллий тикланыш” демократик партияси аъзоси Абдулаид Сулейманов. - Бундан максад ёш авлод калбиди она тилимизнинг соғлиги, туганмас бойлиги, урф-одатлари ва анъаналарига эътиқод туййулини шакллантиришдан иборатдир.

Мамлакатимиз Президентининг 2009 йил 3 августандаги «Қишлоқ жойларда ўй-жой курилиши кўламини кенгайтиришга оид кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Карорини таъминлаш борасида юртимизда кенг кўламдаги бунёдкорлик ишлари олиб бориляпти. Қишлоқ жойларда ишлаб чиқаришини ривожлантириш, замонавий инфратузилмани шакллантириш орқали аҳоли турмуш фаровонлигини юксалитириш буғунги куннинг энг устувор вазифасига айланган.

Анборой НОРҚУЛОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Жорий йилда Сирдарё вилоятидаги 8 та туман кишлоқларида 275 та замонавий ва шинам ўй-жойларнинг бунёд этилаётганлиги ҳам бу борадиганликдан бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишларидан яқол далолат беради. Боёвут, Сирдарё, Сардоба туманларida намунавий лойиҳалар асосида бунёд этилаётган 60 та замонавий кўйфадаги тураржойлар аллақачон ўз эгаларини топиб, ҳовли тўйлари ўтказилди. Ушбу худудларда кишлоқ инфратузилмасига катта ётибор каратиди. Махаллий бюджет ҳисобидан 3 та трансформатор ўрнатилиб, 2 километрлик электр тармоқлари, 2 километрлик табиий газ, 17 километр-

ИСТИКЛОЛ ИНШООТЛАРИ

Замонавий уйлар – юрт кўрки

лик сув тармоқлари тортилди ва 1,5 километрлик йўллар бунёд этилди. Бунёдкорлик ишлари учун 18 миллиард 222 миллион 843 минг сўм маблаг ажратилган бўлиб, улардан 11 миллиард сўмнинг банк кредитлари, қолганларини эса тураржойлар учун тўланадиган бошлангич бадал маблағлари ташкил этиди. Курилиш-таъмириш ишларида виляятдаги 23 та курилиш ташкиллари қатнашмоқда. Шуниси кувонарлики, воҳада бунёдкорлик ишларининг кўлами ошганлиги туфайли янги ташкил ўтилган курилиш ташкилотларида 2 мингдан зиёд иш ўринлари яратиди.

Сардоба – вилоятнинг энг олис чўл туманларидан. Ҳудудда амалга оширилаётган ислоҳотлар ва улкан бунёдкорлик ишлари туфайли туман кўйфаси истиқлол ийларидан таниб бўймас дарражада ўзгарди. Туман марказидаги «Наврӯз» маҳалласиниң киёғага бурканди. Маҳаллада бир-биридан чиройли кўркам 20 та янги ўй киска муддатларда бунёд этилди. Улардан 7 тасини уч хонали, 8 тасини тўрт хонали, 5 тасини эса беш хонали уйлар ташкил этиди.

Бир-бiri билан хусн талашашётган шинам уйларнинг кенг, ёруғ хоналари чўғдек ёниб турган гиламлар, мебеллар ва стол-стуллар билан безатилган. Уйларнинг олди ва

оркасида мўъжазгина томорқалар бўлиб, уларда мевали, манзарали дараҳт кўчтаплари, сабзавот, резавор экинлар экилган. Шунингдек, кичик спорт майдончалари ҳам ўрин олган. Ороста ва обод ба ўнги уйлар атрофини кезар экансиз, ўзингизни худди жаннатда юргандек ҳис этасиз. Вилоятнинг марказидан олис чўл туманида ана шундай бир кўркам гўша барпо ётилганга гувоҳ бўласида тарор-такрор бўкасиз. Янги уйларда яшайдиган ўйлалар соҳибларидан бинри сухбатга тортиди.

- «Баркамол авлод йили» да кўркам ва чиройли уйга эга бўлдик, - дейди туманларидан. Ҳудудда амалга оширилаётган ийларидан чиқарилган. Қурилиш ишлари сифати бажарилган. Биздек ёш оилалар соҳибларидан бинри сухбатга тортиди.

Истиқлол байрами арафасида вилоятнинг барча туманларida ана шундай янги уй-жойлар курилиб, ўз ётимларидан топшириди.

«Лазизек Асадович», «Сардоба кўркам келажаги», «Беҳзод Фарҳод» каби курилиш фирмалари бунёдкорлари уй-жойларни киска кунларда ўз эгаларига топшириди. Ҳолиши келиши маколаси, филология фанлари доктори, профессор Раҳим Воҳидовнинг Фахрийидин Али Сафий ибн Ҳусайн Воиз Кошиғий қаламига мансуб “Рашаҳот айн улҳаёт” (“Оби ҳаёт томчилари”) асарида баён этилган иратилини шавҳалларга таяниб, муршиди комил Ҳожа Убайдуллоҳ Аҳор Валий (1404-1490)нинг уйли ва ҳисматлари хусусида битган “Ҳақ сирининг оғоҳи” тадқики, педагогика фанлари номзоди, доцент Насруллоҳ Шукруллоевнинг “Даҳлиз кадриятлар” маколаси шундай материаллар сирасида киради.

“Бош мухаррир минбари” руҳни остида берилган “Нурсафардий”: нурил сафар эмас” сарлавҳали таҳлилий мақола журналхонларни бефарзи қолдирмаслиги аниқ. Чунки унда Султонмурод Олим ислом динига, Куръони карим оятларига тамомлини зид бўлган, сўфийлик фалсафаси ва шеърияти, табобат мөҳиятини бузуб кўрсатувчи, миссионерлик ва жангарилники тарғиб киливчи, шу йўллар билан бойлик ортигирини ният қилган соҳта авлийлар, ёт ғоялар ва оқим “кашифётчилари”нинг гайриқонундаги кирдкорларини фош этган.

Академик Абдулаид Муҳаммаджоновнинг “Бухоро – маърифат тимсоли” мақоласида кўпгина илмий манбалар ва археология тадқиқотлар натижаларига асосланниб, бу кўхна шахар ва воҳа тархи ҳакида фикр юритилган. Филология фанлари доктори, профессор Нажмиддин Комилов ва доцент Омонулла Мадаевларининг ўтилганга ҳавола қилинган тақриз адабиётшунос олима Дилбар Қамбаровнинг “Куръон бахш этган илҳом (А.С.Пушкин иходидаги Куръон оҳанларига)” номли монографияси таҳлилига багишиланган. “Арз нафосати” руҳнида шеърият ихломсандлари эътиборига шоирлар Ҳаъфар Муҳаммад ва Азим Суюннинг янги газаллари ҳавола этилган.

Шу йилнинг 8-9 май кунлари “Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми” жамғармаси ҳамда ЮНЕСКОнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси ташаббуси билан Хоразмда ўтказилган “Асрлар садоси” фестивали доирасида “Ўзбекистон маданий мероси: хаттотлик ва меъморий эпиграфика санъати” илмий анжумани ташкил этилган эди. Журнал бош мухаррири Ҳурматбони Ҳалиқон Рахимовнинг “Асрлардан садо берган маънавият” сарлавҳали материалида ана шу анжуман тағсилоти ҳамда Мир Араб мадрасаси мударриси Абдулғафур Раззок Бухорий томонидан тартиб берилган “Шарқ хаттотлик ва миниатюра санъатидан намуналар. VII-XI асрлар” альбомининг тақдимот маросими қаламга олинган.

НАШР

Истеъдод шалоласи

Халқимиз истеъдодли фарзандларга ниҳоятда бой. Болалар орасида шеър, ҳикоя ва эртак ёза-диганлар ҳамиша топилади. Айниқса, расм чизишига иштиёқманд ўкувчилар сони йилдан-йилга кўпайиб бораётгани жуда кувончли ҳодиса.

Улар бизнинг ҳам маҳсус журналимиш бўлса эди, деб орзу килиб юрганларини, ижодий учрашувларда таҳор-такрор сўраганларини кўтгаштагимиз. Мана, уларнинг орзулари рўёбга чиқиб, “Shalola” дунёга келди. “Гулхан” журналига илова сифатида чоп этилган ушбу журнал асосон истеъдодларни рўёбга чиқаришга хизмат қиласди. Улар яратган энг сара асрларни ўз саҳифаларида ёритади.

“Shalola”нинг илк қадами кутлуг, хайрли ва баракали бўлсин. Миллатнинг талантли фарзандларни кашф этишдан асло тўхтамасид. Ўзбек миллий тасвирий санъати ривожига хисса қўйсан. Щаҳола яратган бетакор рангларни мунтазам ўз саҳифаларида ёритиб борсин.

Буянига нашр истеъдодларнинг ҳақиқияти ва фидои “Shalola”си бўлсин.

Баҳоуддин Нақшбанд ёдгорлик мажмуаси маркази муассислигида чоп этилаётган “Нақшбандия” илмий-ирфоний, адабий-маърифий журналининг навбатдаги 2-сони босмадан чиқди.

КҮЗГУ

МУЗЕЙДА

Мұжизаларга бой кошона

ёхуд амалий санъатнинг бекиёс жозибаси

Дам олиш күнлари музейлар зиёратига бориш, ундаги осори-атикаларни томоша қилиш севимли юмушим. Айникса, тарихий буюмлар, қадимий ашёлар, ноёб жиҳозларни диккәт билан күзатиб, улар ҳақида маълумотга эга бўлиш чиндан ҳам кишиқарли. Бу гал пойтахтимиздаги Ўзбекистон Амалий санъат музейига борганимда, халқ амалий санъати намуналаридан иборат экспонатлар билан яқиндан таниши имкониятига эга бўлдим...

Музейнинг ноёб фонди

Мазлумки, зеб-зинатли буюмлар яшаш санъати халқимиз ижодининг энг қадимийларидан хисобланади. Бино-барин, Ўзбекистон Амалий санъат музейи бу каби буюмларни саклаша ва томошабинларга намойиш этиши бора-сида ватанимизнинг йирик маданий ва маърифий марказларидан биридир. Бугунги кунда музейда XIX асрнинг биринчи ярмидан то хозиргача бўлган даврони қамрап олган кўлигур устарлар томонидан яратилган бебаҳо амалий санъат дурданоларни жамланган. Ушбу экспонатларни бадиий жиҳатдан уч гурурга бўлиш мумкин. Биринчиси, бу қадимий анъаналар асосида яратилган, ҳар бир худуднинг ўзига хослигини акс эттирган мактабларга оид амалий санъат асарлари. Иккинчиси, XX асрнинг иккичи ярмидан бошлаб, халқ усталири анъанавий услубини йўқотмаган ҳолда бадиий безак билан бойи-

тиб яратилган асарлар. Учинчи гурӯх эса бугунги кун амалий санъат тараққиётидан келиб чикиб, ранг-баранг турфа нақшлар билан безатилиб, замонавий санъат талаблари даражасидаги етук асарлардан иборатиди.

Музей хазинасида сакланётган 7500 дан ортиқ халқ амалий санъати нодир асарларининг ичидаги машҳур халқ усталири — хоразмлик ёғоч ўймакорлиги устаси Ота Половонов, бухоролик ганжкор уста Усто Ширин Муродов, самарқандиги уста Болта Жўраев, Умаркул Жўракулов, қўонлик уста Қодирхон Хайдаров, Лутфула Фозилов, тошкентлик уста Муҳиддин Раҳимов ва яна кўплаб усталирнинг ишлари, ўзбек хунармандилигини жаҳонга танитиб келмокда.

Каштчилик, кулолчилик ва сополчиликка хос ашёлар авлоддан-авлодга ўтиб, янада токомиллашиб борган. Тошкент, Самарқанд, Фиждувон, Риштон кулоллари томонидан ясалган лаган, коса, кўса ва хумлар музей фондига ўзгача руҳ бағишишаган. Ўтган асрнинг

50-70 йилларига тааллуқли матолар - хонатлас, намозшомгул, тоза табиий ипаклар, нимший беқасамлар ва адраслар «қўни олади». Рангишиша ва билурдан ишланган стаканлар, чиннидан тайёрланган нафис чойнак, пиёла, коса ва лаганлар тўплами, миллий чолгуасаблари — карнай, сурнай, най, ногора, доира, танбур, рубоблар ҳам кишини бефарқ қолдирмайди.

Музейнинг энг диккатга сазовор жиҳати — бу мисаллик ва қандакорлик бўлими. Ушбу санъат турларининг жозибаси анъанавий қандакорлик устубида безатилган чойнак, пиёла, коса, офтоба каби ўй-рўзгор буюмларида намоён. Бундан ташқари ёғоч ўймакорлиги ва нақошлик санъатининг бебаҳо намуналари ҳам ҳар бир томошабинда намуналарни асарлардан таассурт қолдирди.

“Хунар – санъат” маркази

Хўбду даргоҳи томоша қиласа эканман, бошқа музейларда кузатилмайдиган бир ҳолат ётиборимни торти. Музейда кўлигул хунармандлар учун “Хунар-санъат” маркази ташкил қилинган экан. Бу ерда музей фондидаги экспонатларнинг айримларидан нусха яратилиб, зиёратиларга намойиш этилмоқда.

— 2005 йили хунармандлар марказига асос солдик, — дейди музей қошидаги “Хунар-санъат” маркази раҳбари Баҳодир Абдуллаев. — Марказда халқ ама-

лий санъати турларидан ёғоч ўймакорлиги, кашта, сўзана, нақошлик, миниатюра, зардўзлик усталири, гиламдўзлар фаолият кўрсатмоқда.

Хунармандлар марказига ташриф буюрсангиз, кўз олдингизда ўзбекона дид билан жиҳозланган ва безатилган ховли намоён бўлади. Атрофда эса усташогирлар иш билан банд. Комил ака ёғоч ўймакорлиги асосида ишланган катта товокса зеб бермокда, Мирворис китобат санъати — саҳифа безак беряяти, Зарифа эса сўзана тикмоқда.

— Музейга ташриф буюрган хорижлиқ сайдёларни энг қизиқтирган жиҳат ҳам марказимизнинг амалий фаoliyati бўлмоқда, — дейди Сайёра Усмонова. — Масалан, ўзбек хонадонини безаб турган гиламларни олайлик. Сиртдан уни кисқагина килиб тасвирлаш ва таърифлаш мумкин. Бу эса сайдёлга кўпда тушунарли бўлмайди. Энди унинг яратилишини кўрсатиб берсангиз, меҳмоннинг қизиқиши ортади.

Ётиборлиси, мазкур марказда ёшларининг амалий санъат турлари бўйича қизиқиши ва ушбу касбни эгаллашга бўлганд интилишларини инобатга олиб, уста-шоғирданланалари йўлга кўйилган. Бу каби хайрли ишлар натижасида марказ аззолари Япония, Германия, Франция ва бошча давлатларда ўтказилган кўргазмаларда ўз асарлари билан иштирок этиб, халқимизнинг ўзбекистонийларни кўрсатмоқда.

Камолиддин ҲОТАМОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири